

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจน ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นของ บริษัท ทีโอ ฟู้ดส์ จำกัด ในจังหวัดเชียงใหม่

ประชากรที่ศึกษาคือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นกับบริษัท ทีโอ ฟู้ดส์ จำกัด ในพื้นที่ 7 อำเภอของจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่อำเภอหางดง สันป่าตอง แม่วาง สะเมิง ดอยหล่อ จอมทอง และสันทราย จำนวน 172 ราย และได้สุ่มตัวอย่างแบบง่ายเกษตรกรได้จำนวนตัวอย่าง 74 ราย จากเกษตรกรที่ไม่ได้ร่วมโครงการเพื่อทำการวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ รวมกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาจำนวน 246 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการเปรียบเทียบใช้ค่าทดสอบที (t-test)

ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 76.2 มีอายุเฉลี่ย 43.4 ปี มีแรงงานเฉลี่ย 2.5 คน เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 72.2 ไม่มีประสบการณ์ในการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นมาก่อน เกษตรกรที่ไม่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นเพศชายเช่นกัน ร้อยละ 58.1 มี

แรงงานเฉลี่ย 2.35 คน มีประสบการณ์ทางการเกษตรเฉลี่ย 20 ปี ระดับการศึกษาของทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 49.4 และ 44.6 ตามลำดับ การเข้าร่วมโครงการโดยได้รับการแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของบริษัทฯ เป็นส่วนใหญ่ร้อยละ 65.7 และ 50.0 ตามลำดับ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของเกษตรกรก่อนและหลังร่วมโครงการพบว่า เกษตรกรมีรายได้ทั้งหมดจากการปลูกระยะเชื่อม่วงญี่ปุ่นเฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 35,745.80 บาท รายได้จากการปลูกพืชผักเฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 22,158.20 และ 61,737.10 บาท รายได้รวมทั้งหมดเฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 42,182.00 และ 72,341.90 บาท มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 0.001 ทรัพย์สินของเกษตรกรพบว่า หลังเข้าร่วมโครงการมีทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นคือ ทองคำ โทรศัพท์มือถือ ไรต์ รถแทรกเตอร์ เครื่องสูบน้ำ และวิทยุ หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 70.3 ปริมาณการกู้เงินคงที่ และเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 54.1 มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมของเกษตรกร พบว่าหลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีการติดต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของบริษัทฯ เฉลี่ย 5 ครั้งต่อเดือนสามารถนำความรู้จากการแนะนำไปใช้ประโยชน์ได้มาก มีความรู้ด้านการเกษตรมากขึ้นทั้งจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเพื่อนบ้านที่มีการแลกเปลี่ยนความรู้และการปฏิบัติระหว่างกัน การเข้าร่วมโครงการไม่ได้ทำให้การเข้าร่วมกิจกรรมของท้องถิ่นลดลงแต่อย่างใด ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านยังคงเป็นปกติ

ทัศนคติและความพึงพอใจของเกษตรกรพบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจมาก ส่วนเกษตรกรที่ไม่เข้าร่วมโครงการมีทัศนคติและความพึงพอใจที่ไม่แน่ใจต่อโครงการ

ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการคือ ปัญหาโรคและแมลงที่ควบคุมได้ยาก การจัดการด้านการใช้สารเคมี การเก็บเกี่ยวไม่ได้ตามขนาดที่ต้องการ และมะเชื่อม่วงญี่ปุ่นต้องการการดูแลเอาใจใส่สูง การชี้แจงเกษตรกรให้ทำความเข้าใจ สม่่าเสมอในวิธีปฏิบัติจะช่วยลดปัญหาได้ โดยระบบการปลูกพืชแบบมีพันธสัญญาที่มีการประกันล่วงหน้าด้านการตลาด เช่น ราคารับซื้อ ตลอดจนมีการลงทุนให้แก่เกษตรกรจึงเป็นทางเลือกของเกษตรกรให้เข้าร่วมโครงการต่อไป

ความต้องการของเกษตรกร คือ มีรายได้ที่สูง ความต้องการของบริษัทฯ คือ ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและต้นทุนเหมาะสม ดังนั้นการปลูกระยะเชื่อม่วงญี่ปุ่นแบบมีพันธสัญญาสามารถช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ดี ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรควรปฏิบัติ ตั้งใจทำตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัดเพื่อลดปัญหาและความสูญเสีย ในขณะที่เดียวกันบริษัทฯ ควรต้องมีการพัฒนาทุกๆ ด้านเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดทั้งบริษัทฯ และเกษตรกร เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการส่งเสริมการเกษตรของบริษัทฯ และประเทศชาติต่อไป

The objectives of this research were to study the Socio – economic Changes, as well as the problems, the obstacles, and the ways solving the problems of Farmers Participating in the Japanese Eggplant Contract Farming Project of Leo Foods Co., Ltd., Chiang Mai Province

The population were 304 farmers whose participating in Japanese Eggplant Contract Farming Project of Leo Foods Co., Ltd., in Chiang Mai from 7 districts namely Hangdong, Sanpatong, Maewang, Samoeng, Doilor, Jomthong, and Sansai. By Simple Random Sampling, there were 246 random farmers, consisted of 172 farmers participating in the Japanese Eggplant Project and 74 farmers non-participating in the Japanese Eggplant Project, for analyzing the attitude and satisfaction. Data was collected by the use of questionnaires. Statistical used were percentage, minimum, maximum, arithmetic mean, and standard deviation and using t-test to compare.

From research finding, it was found that most of participating farmer were male 76.2%, average 43.4 years old, and average 2.5 persons for work labor. Most of farmers, average 72.2%, did not have an experience in planting Japanese Eggplant before. Most of non-participating farmer were male as well, average 58.1% and 2.35 persons for work labor. Having an experience in agriculture about 20 years. Educating level of both groups was grade 4, 49.4% and 44.6% respectively. Participating in the project by introduction from company's agronomy staffs mostly was 65.7% and 50.0% respectively.

The economic changes of farmer before and after participating in the project were found that farmers had total revenue from eggplant average 35,745.80 baht per year and income from other vegetables 22,158.20 and 61,737.10 baht per year, all revenue average 42,182.00 and 72,341.90 baht per year. There was significantly different at reliant level 0.001. After participating in the project, it was found that the farmer's belongings, such as gold, television, motorcycle, tractor, pump, and radio, had increased and was found that 70.3% of farmers did not increase in raising a loan, and most of farmer 54.1% had a better living life.

The socio changes of farmer were found that after participating in the project, the farmer contacted the agronomy staffs of company average 5 times per month. The farmers gained the advised knowledge to improve their technique in cultivating from company's agronomy staffs and their neighborhood, exchanging the knowledge and treatment each other. Participating in the project did not decline in joining the village's activities. The relation with neighborhood did not change at all.

Attitude and satisfaction of farmers, it was found that the participated farmers had satisfied in the project very much. The attitude and satisfaction of farmers who did not participate in the project were not sure or certain in the project.

Problems and obstacles of participating farmers were disease and insects, hard in controlling, insecticide and pesticide management, and under standard harvesting. For Japanese Eggplant, it needed high supervision. Elucidating the farmers to understand and to consistently work did help reducing the problems by using the contract farming system that guaranteed the price of agricultural produce, for example, purchasing price and giving them the necessary items for cultivating as a fund. This was the another ways for farmers to decide participating in the Project.

Farmer's need was high income and company's need was high quality of agricultural produce at a reasonable cost. Therefore, the Japanese Eggplant's contract farming system could make the better changes of economic and society. The suggestions of this research were that the farmer should strictly work and pay attention as the advice to reduce the problems and the loss. The company, simultaneously, should develop and improve all sectors in order to make the highest efficiency for both company and farmer and in order to endure in agricultural extension of company and nation henceforth.